

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

Voor de Stad f. 12.
Francoper post f. 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ETICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

PROTESTANTSCH PROSELYTENJAGT.

Nog slechts wainige dagen geleden hebben wij de vele pogingen van sommigen aan den dag gebragt, die er op uit zijn, om Katholijken te verontrusten, met hen voor het protestantismus te willen winnen. Wij hebben andermaal berigten ontvangen over eene protestantsche proselytenjagt, welke men in Noord-Brabant op eene grootere schaal schijnt te willen aanvangen.

Er heeft zich althans in de omstreken van Breda, hier en daar een Colporteur vertoond, welke schijnbaar van den fatsoenlijken stand, onder het kleeid van een rond-venter, den Katholijken aan hunne huizen gratis traktaatjes uitdeelt, die van onedele, maar tevens van de ergstijfste vooringenomenheid tegen het Catholicismus getuigen, en geschikt zijn, niet om belezen Katholijken een gunstig denkbeeld van het protestantismus te geven, nog veel minder om hen van hunne heilige godsdienst afkeerig te maken, maar alleen, om aan te toonen, hoe diep 's menschen hart zich verlagen kan, wanneer het uit secte-haat er op uit is, den Katholijk en zijne goddelijke eeredienst te verguizen en te belasteren.

Er zijn ons enige dier schimpschriften in handen gekomen. Het eene geeft voor te zijn genomen en is inderdaad getrokken uit den Evangelischen Kerkbode van den 10 Februarij 1843; en draagt ten titel: Hedendaagsche Klopsters, naar den verdierlijken apostaat AMMAN. Wij hebben het afschuwelijke van dit werk in onze nummers van den 21 en 25 Februarij dezes jaars doen kennen. Het andere traktaatje schrijft over den pape van Rome, dien men naar eene verwringing des apocalipsis tot een antichrist verstaat. Het derde eindelijk behelst iets, dat men eene dissertatie zou willen noemen, tot aanbeveling van het lezen des bijbels, indien het zich zoowel als het voorgaande, niet zoo zeer onderscheidde door gebrek aan kennis, als zich het eerste doet kennen door het vuilste gif der laagste lastertaal. Niettemin alle drie zijn zeer geschikt, om den onbelezen onwetenden Katholijk te misleiden, en een valsch en leugenachtig gedacht te geven van zijne leer, zoowel als van die instellingen, welke tot sieraad zijner kerk verstrekkende, juist daarom te meer aan de verachtelijke aanvallen van dweepers blootstaan.

Wij signaleren de schimpschrijvers van laaghartige schimpschriften aan het weldenkend zoo Protestantsch als Katholijk publiek van Nederland, omdat hetzelfde, gelijk wij, met verachting zal nederzien op de pogingen van woelgeesten, wier onrustige dweepzucht in deze dagen van wrijving veelvuldige aanleiding geven kan tot rustverstoring.

Wij signaleren die, aan de aandacht van alle Katholijken, opdat zij de rondragers en hunne spitschriften uit hunne huizen zonder weeren.

Wij signaleren die eindelijk aan de aandacht der politie, dewijl wij er onder deze brochure ontmoet hebben, waarop, noch de plaats was aangeteekend, waar dezelve in het licht verschenen, noch waarop de naam van een drukker of uitgever te vinden was, die zich voor dezelve verantwoordelijk stelde. De politie (en ten platten lande, is derhalve verplicht dusdanige brochures in beslag te nemen, en de verkoopers naar de vereischen der wet te heboeten.

Uitwendig hebben voormelde schotschriften den schijn van uit Belgie afkomstig te zijn. Zulks is zeer goed mogelijk. Men is daar sinds twee à drie jaren werkzaam geweest, om Protestantsche tractaatjes met duizenden te verkwisten; die milddadige overvloed van vergiftige tractaatjes is vruchteloos geweest voor de Katholijken van Belgie. Zou men nu op de Katholijken van Noord-Nederland willen beproeven, wat in Belgie mislukt is? Het kan zijn. Indien geruchten, welke zich tot ons verspreid hebben, zich bevestigen, dan zullen de Katholijken van Noord-Brabant en Zuid-Holland, en misschien ook van Gelderland eerstdaags door een aantal tractaatjes-verspreiders bezocht worden. Wij hebben ons gehaast zulks ruchtbaar te maken. De Katholijken zijn nu gewaarschuwd.

ITALIE.

ROME 28 Augustus. Reizigers, die gisteren met de diligence van Napels over St. Germano en Ceperano alhier aangekomen zijn, verhalen dat deze straatweg op Napels grondgebied op nieuw hoogst onveilig is. Twee rijtuigen, die hen voorafgingen, waren aangehouden en beroofd geworden. Reeds van Capura af was de weg allerwege door karabiniers bezet, welke evenwel het kwaad niet beletten konden, en alleen aan de bedekking, welke de diligence medenam, schijnt zij het te danken te hebben, dat zij niet door de roovers is aangehouden geworden. Men zegt, dat drie ontvlugte

paleisheaven aan de spits staan. Bij de waakzaamheid der Napelsche politie, welke tot zelfs in de anders zoo befaamde Abbruzzen in de laatste jaren de volkomenste veiligheid der wegen hersteld had, mag men intusschen wel aannemen, dat zij hun misdadig spel niet lang meer spelen zullen.

Men schrijft uit Napels:

Sedert eenige dagen neemt de onveiligheid in onze hoofdstad op eene verschrikkelijke wijze toe. De stoutste diefstallen worden op den helderen dag in de volrijkste straten gepleegd. Nog onrustwekkender is het, dat van onze loogenaamde veiligheidssoldaten of sbirri velen, het met de dieven schijnen eens te zijn. Gisteren avond, juist toen eenige der dieven bezig waren met het inbreken van eenen rijken winkel in de volrijkste straat, kwam een politie-inspecteur met vier politie-soldaten voorbij en wilde de misdadigers in arrest nemen, doch de inspecteur ontving een schot in het onderlijf, van hetwelk hij waarschijnlijk niet weder opkomen zal, zijne sbirri lieten hem voor dood liggen en liepen weg.

DUITSCHLAND.

De Keizer van Rusland heeft zich, na de parade, die den 8 te Berlijn heeft plaats gehad, met Koning Willem IV. naar het kasteel van Charlottenburg begeven. Den volgenden dag is de autocraat naar de hoofdstad teruggekeerd, en heeft deelgenomen aan een dinee van twee honderd en vijftig converts, in de witte zaal van het paleis. Naar men meent zal hij acht dagen te Berlijn vertoeven, en de groote manoeuvres bijwonen, welke in de omstreken dezer stad zullen plaats hebben.

De Hamburgsche bladen melden, onder dagteekening van den 10 dezer: «Eergisteren avond hebben alhier, in de nabijheid van de Altonasche poort, oproerige tooneelen plaats gehad, waarbij eenige lantarens en vonsterglazen vernield werden. De tuschenkomst der gewapende magt heeft aan deze buitensporigheden, waartoe geene bijzondere aanleiding schijnt bestaan te hebben, spoedig een einde gemaakt, bij welke gelegenheid een aantal personen gewond en anderen in hechtenis genomen zijn. Gisteren avond was eene groote volksmenigte, grootendeels uit nieuwsgierigen bestaande, in dat gedeelte der stad zamengevloed, en ofschoon de tooneelen van den vorigen avond zich in zekere mate herhaalden, was toch tegen middernacht de rust hersteld.»

ENGELAND.

Het is de engelsche politie eindelijk gelukt om het opperhoofd der Rebeccaïten gevangen te nemen. Het is te wenschen dat deze gevangenneming een einde zal stellen aan de verwoestingen dezer dieten.

— Koningin Victoria en haar gemaal hebben zich den 12 September des morgens te Brighton op het bekende fraaije stonningt Victoria and Albert ingescheept, om den voorgenomen uitstap naar Ostende te volvoeren. Ook nu weder behoupen de minister van buitenlandsche zaken, lord Aberdeen, en lord Liverpool onder de aanzienlijke

die hare Majesteit vergezelen acht andere stoonschepen liepen te gelijk met het koninklijk jagt in een loch-konden, op eene enkele uitzondering na, dat schip viert bijhouden. Ook volgden twee linesschepen, op een van de admiraal Roley zijne vlag had gehechen, het koninklijk smaldeel. Namiddags liet het koninklijk jagt, op de kust van Engeland te zijn langgesteerd en in het kanaal door verscheidene oorlogschepen te zijn begroet, voor het Kasteel van Walmer, nabij Dover, het anker vallen, en is daar, zonder dat hare Majesteit aan land kwam, tot den volgenden ochtend blijven liggen. De Hertog van Wellington, die zich op het kasteel bevond, heeft zich dadelijk aan boord van het jagt doen roeijen, en het middagmaal bij H. M. gebruikt.

De Londensche Times laat zich in zijn nummer van den 13 aldus uit: « De koningin van Engeland is gister naar Ostende gestevend. Ofschoon het doel van dit bezoek van minder algemeen belang is, dan dat op het kasteel van Eu, zal het toch, zoo wij hopen, aan het koninklijk gemoed bijzondere voldoening verschaffen; want, behalve het aantrekkelijke, dat het aanschouwen van Brussel en andere belgische steden -- de oudste en eens de rijkste van Europa -- voor haar hebben zal, zijn er herinneringen verknocht aan het land, dat de Koningin thans bezoekt, die niet nalaten kunnen het voor haar dubbel belangrijk te maken. Zij zal in eene stad ontschepen, in de jaarboeken door Vaderlandsche geestkracht wereldberoemd. Zij zal door een land reizen, waar ieder veld, voet voor voet, met afwisselend gevolg, door de kampvechters voor de vrijheid en die van het despotismus is betwist. En als zij hare oogen over de steden heeft laten weiden, reeds zoo vroeg in de historie beroemd en eens de marktplaatsen eens uitsluitenden koophandels en de zetels der fraaie kunsten, zal zij zich van de herinneringen uit het verleden -- van den wreedaardigen oorlog der Spanjaarden en de schitterende veldtogten van Lodewijk XIV -- van den roem, aan de namen Bouchain en Ramillies verknocht -- haast dat zij wonden, dat eenwiglijk Englands glorie met Europa's vrijheid verbindt. Zij zal een blik op Waterloo werpen, en zich herinneren, dat Wellington haar onderdaan is.

SPANJE.

Den 7 had men te Madrid kennis gekregen van den opstand van Barcelona. Het ministerie heeft terstond aan Prim bevel gegeven om de krijgsvrighingen met kracht voort te zetten.

Girone heeft zich voor de herstelling eener centrale junta verklaard. Eenige leden der municipaliteit hebben er eene junta gevormd, die begonnen heeft met eene proclamatie uittovaardigen, waarin zij de inwoners van Girone uitnoedigt, om de oproerige beweging te begunstigen.

Wat Barcelona aangaat, wij weten niets meer dan van eene enkele telegraphische dépêche, welke slechts eene zaak meldt, namelijk: dat in den avond van den 8 de opstand nog niet gestild was. Den 7 had de junta eene buitengewone werkzaamheid aan den dag gelegd. Volgens hare gewoonte, had zij de stad met proclamatiën overstroofd, waardoor zij het volk bekend maakte, dat de beweging zich verspreidde, en dezelve weldra over geheel Spanje zou plaats hebben. Maar deze ijdele snorkerijen zullen weldra tot hunne schande verkeeren; want, indien het waar is, wat de telegraphische dépêche beweert, dat het getal opstandelingen slechts twaalfhonderd is, is het onmogelijk dat zij langen tijd aan de troepen van Prim en zijne officieren wederstand kunnen bieden.

Spanje wordt met eene nieuwe revolutie bedreigd. Sevilla, Grenada, Bilbao, Saragossa en Valentie worden oproerig en eischen de herstelling eener centrale junta. Men vrees dat er eene zelfde beweging als te Barcelona zal plaats grijpen, en het schijnt, dat het gouvernement niet te zeer op deszelfs troepen kan rekenen. Ook heerscht de ontsteltenis te Madrid. Het ministerie is in de grootste verlegenheid. Men zegt, dat hetzelve Narvaez en

Serrano aangezocht heeft, om zich naar Catalonie te begeven, maar dat zij zulks geweigerd hebben.

Men zegt zelfs, dat de eerste voornemens is, naar Parijs te vertrekken.

De burgeroorlog verwoest steeds Barcelona. Althier is er den 10 met verscheidene honderde mannen aangekomen; de opstandelingen rekenden op deze versterking; zij wachten insgelijks de door Martell gecommandeerde vrijbataillons, en indien hunne hoop niet bedrogen wordt, is het zeer goed mogelijk dat Prim tot eene terugtocht genoodzaakt wordt. Den 9 had het vuur van het fort Montjuich nog niet opgehouden; maar als men de Constitutionaal moet gelooven, zou het bombardement, wel verre van de inwoners van Barcelona bevreesd te maken, integendeel hunne geestdrift doen vermeerderen. De nationale gardes begonnen, bij het vertrek der dépêches, zich onder het vaandel der centrale junta te scharen.

PORTUGAL.

Twee Portugeesche dagbladen, de Restauracion en de Portugal Velho, deelen eene verklaring mede, welke in naam van don Miguel door Antonio Ribeiro Saraiva gedaan is. Er wordt in gezegd, dat het eenige middel voor het behoud des lands bestaat, in de herstelling der oude nationale constitutie, en dat weldra de geheele natie nieuwe pogingen zal moeten aanwenden om tot dit doel en tot de restauratie van den wettigen koning te geraken.

Wij weten niet, of dit manifest eene groote sensatie heeft te weeg gebracht, maar het is zeker, dat don Miguel, door daaraan de hand te leenen, openlijk de overeenkomst van Evoramonte en zijne verklaring van den 29 Mei 1834 heeft gehouden, waardoor hij zich verbonden heeft dit land te verlaten en nooit zich met deszelfs staatkundige zaken te zullen bemoeijen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 13 september. De Hertog en Hertogin van Nemours zijn gisteren middag, van hunne reis in Bretagne, alhier op het kasteel der Tuileriën teruggekeerd. Indien men de legitimistische bladen gelooven mag, dan hebben de oude adel en de geestelijkheid hen met de grootste koelheid ontvangen, en zou zich de Hertog, vooral te Nantes, daarover zeer onvergenuegd hebben betoond. Slechts een enkel edelman dier partij, de heer de Cheffon taine, zou zich, tijdens het Vorstelijk bezoek, met de thans regerende Dynastie verzoend hebben. Morgen vertrekken de Hertog en de Hertogin denkelijk naar Lyon, om de wapenoefeningen in het aldaar opgeslagen kamp bij te wonen.

Het wordt niet onopgemerkt gelaten dat een officieel dagblad, in een op het bezoek van koningin Victoria te Eu betrekkelijk artikel, de aandacht bijzonder op de tegenwoordigheid van den Engelschen Minister van Buitenlandsche Zaken vestigt, dit als een openlijk bewijs der thans tusschen de beide Gouvernemen ten heerschende goede verstandhouding aanmerkt, en daarop deze woorden laat volgen: « Europa zal daarin een onderpand vinden der openhartigheid en verzochende opregtheid, met welke alle, zelf de teederste vraagstukken, behandeld zullen worden. » Denkelijk moet deze zinsnede op de regeling van het huwelijk der jonge Koningin van Spanje, misschien ook op de onderhandelingen wegens een handeltractaat tusschen Engeland en Frankrijk, van toepassing gemaakt worden.

-- Het vertrek der Fransche ambassade naar China was in de laatste helft der maand September bepaald, en sedert twee maanden heeft de Heer Lagrenée en al degenen, welke deze buitengewone zending zullen doen, groote toebereidselen tot deze lange reis gemaakt. Intusschen verspreidt zich sedert eenige dagen het gerucht, dat het vertrek der ambassade uitgesteld is, tot dat men zal hebben vernomen of de Keizer het tractaat van Ning-Po heeft geratificeerd. Men begint inderdaad in Engeland eenigen twijfel over de opregtheid van den Keizer van het hemelsch rijk op te vatten,

en te vreezen, dat, na langen tijd op zijne ratificatiën te hebben gewacht, hij dezelve zal weigeren.

In dit geval begrijpt men, dat Frankrijk van eene ambassade zou afzien, in dat land, hetwelk spoedig met Engeland in eenen ernstigen oorlog zou gewikkeld zijn.

BELGIË.

BRUSSEL den 14 september. Volgens berichten uit Ostende, heeft het engelsch koningsjagt Victoria en Albert gisteren namiddag ten twee ure de landingplaats aldaar bereikt, en onder het herhaald gejuich der menigte, het gebulder van het geschut, en het aanheffen van het God save the Queen, door de muzik van het zesde regiment van linie, werden Koningin Victoria en haar Gemaal door den Koning en de Koningin der Belgen hartelijk verwelkomd. Eerstgenoemde droeg een eenvoudige bruin zijden kleed en een geelen hoed, terwijl de Prins in burgerkleeding was, zonder eenige decoratie te dragen. De Vorstelijke Personen bleeften zich terstond in eene open calèche, met vier paarden bespannen, en werden door de troepen naar het paleis geëscorterd. De overtocht is binnen zes uren geschied.

Lord Seymour, minister van Engeland in België, die de Koningin te gemoet was gegaan, bevond zich aan boord van het koninklijk jagt, benevens den graaf van Aberdeen en den graaf van Liverpool, welke H. M. vergezellen. Bij de afzending van het bericht waren de overige schepen der engelsche flotille in het gezigt. Des avonds ten zes ure zou aan de Doorluchtige Gasten een banket op het raadhuis aangeboden worden.

Na de aankomst der Koningin op het paleis hebben al de troepen, onder het bevel van den generaal Deys, op de wapenplaats gedefileerd. Het is onmogelijk zich een denkbeeld van de menigte vreemdelingen te vormen, welke van alle kanten naar Ostende zijn toegestroomd. Alleen met het convooi dat des morgens ten tien ure Brussel had verlaten, en ten vier ure Ostende bereikte, zijn meer dan tweeduizend menschen aangekomen.

Het collegie van schepenen te Brugge heeft officieel doen aankondigen, dat de Koningin van Engeland en prins Albert die stad heden met een bezoek vereeren zullen. Zaterdag zouden zij naar Gent gaan, en een concert bijwonen, op hetwelk al de vermaardste toonkunstenaars, die België thans bevat zich moeten laten hooren. Maandag schijnt bestemd voor het bezoek te Antwerpen, waar, na een dejeuner op het paleis, de haven, de voornaamste gedénkteeken en de tentoonstelling der voortbrengselen van schoone kunsten in oogen-schouw genomen zullen worden. Van daar gaat de togt vermoedelijk naar het kasteel van Laeken; dinsdag wordt te Brussel een groot diner op het paleis en eene galavoorstelling in den koninkliken schouwburg gegeven, terwijl de Vorstelijke Reizigers, na den nacht te Laeken doorgebracht te hebben, woensdag te Ostende terug zouden komen, om van daar naar Engeland weder te keeren. Bewijl zij echter vroeger dan verwacht werd gearriveerd zijn, is het mogelijk dat deze soort van programma nog eenige wijzigingen zal ondergaan.

NEDERLAND.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag, den 15 September.

(Opening omstreeks ten half twaalf ure.)

In deze zitting heeft de Centrale Afdeling haar algemeen rapport uitgebragt, over het ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen nopens de regterlijke organisatie. De beraadslagingen over hetzelfde zijn bepaald op aanstaanden Maandag, na afloop van die over het speciaal fonds der gevangenispen.

Een verzoekschrift uit Assen, tegen de opheffing van het Provinciaal Gerechtshof van Drenthe, is naar de commissie ad hoc verzonden.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet nopens het zegel.

De Heer van Goltstein zeide dat het hem ongenam was te verklaren, dat het ontwerp in vele opzichten gunstig is. Hij beschouwde het reeds als

eene voordeelige omstandigheid, dat het geheele ontwerp vervat is in een, dat de afwijkingen, verordeningen, vervalten, zaty Men moet er bijvoegen, dat de meeste zorg besteed is, om het ontwerp duidelijk en in gelijke opvolging te maken. De redenaar toonde vervolgens onderscheidene bepalingen aan, welke als zoo vele verbeteringen konden worden aangemerkt.

Des echter verklaart hij tegen de wet te zullen stemmen, uit hoofde bij het ontwerp aan den Koning het regt verleend wordt, om kwijtschelding van het zegel te verleenen, eene bepaling welke de spreker ongrondwettig voorkwam, vermits het stuk der belastingen geene privilegiën in zake van belastingen wil.

De Heer Modderman erkent mede, dat er vele en aanzienlijke verbeteringen in het ontwerp zijn opgenomen. Hij heeft echter twee hoofdbezwaren welke hem zullen beletten er zijne goedkeurende stem aan te geven. Eerstelijk gelooft hij, dat de belasting te hoog opgevoerd is, en ten anderen kan hij niet goedkeuren de wijze van procederen tot invoering der regten en boeten, zoo als die bij artikel 35 en 36 wordt voorgedragen, als oordeelende de spreker die veel te omslagtig en te bezwarend voor de ingezetenen.

Daarna hebben over dit ontwerp nog het woord gevoerd de Heeren Rijkevoel, van Rappard, Schooneveld, van Dam, den Tex en Luzac voor, en de Heeren Mutsaers, en Verweij-Mejan tegen hetzelfde.

De Heeren van Rappard en Schooneveld hebben tot wederlegging der bedenkingen door den eersten spreker in het midden gebracht, onder anderen betoogd, dat de magt aan den Koning toegekend om in buitengewone gevallen de belasting kwijt te schelden, niet in zich vereenigde een privilegie in den geest der grondwet.

In elke welgeordende maatschappij moet volgens hen eene dergelijke bepaling bestaan omdat het tot het gebied der onmogelijkheden behoort bij het vaststellen eener wet alles te kunnen voorzien. De vrees voor misbruiken was hier overdreden en in allen gevallen moest de vrees voor het misbruik niet terughouden de bepaling van het gebruik. In het ministerieele ontzetting vonden die sprekers daarenboven een waarborg, dat van de magt aan den Koning verleend niet dan een beperkt en doelmatig gebruik zou worden gemaakt.

Z. Exc. de Minister van Financiën heeft daarna het ontwerp verdedigd en zijne redevoering door eene inleiding doen voorafgaan waarin Z. Exc. heeft blootgelegd de gedragslijn, welke hij in opgemaakte zijne betrekking zal volgen.

Het ontwerp is daarna aangenomen met eene meerderheid van 47 tegen 7 stemmen.

De minderheid bestond uit de Heeren van Goltstein, Mutsaers, Verweij-Mejan, Warin, Romme, Modderman en van Rechteren.

Waarna de vergadering is gescheiden.

— Een salvo van 101 kanonschoten, heeft heden morgen aan de bewoners der Residente, de gelukkige befalling aangekondigd van H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje. Zie hier het deswege uitgegeven bulletin:

«'s Gravenhage den 15 September 1843.

» H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje is, heden morgen, ten half zeven ure, allervoorspoedigst van eenen Prins bevallen.

» H. K. H. en de jong geboren Prins bevinden zich in den meest gewenschten toestand.

» EVERARD. TER WINKEL.»

Deze gelukkige tijding heeft H. H. MM. en de overige leden der Koninklijke familie met de levendigste vreugde vervuld. Naauwelijks was dezelve in de Residentie bekend geworden, toen een groot aantal ingezetenen zich bijvoerden om ook hunne vreugde te kennen te geven, door het uitsteken der zoo zeer beminde Oranjevlag. — Geheel de bevolking van Nederland zal gewisselijk in de algemeene blijdschap deelen, en in deze vermeerdering der Koninklijke familie, eenen nieuwen waarborg vinden voor de bestendiging dier Dynastie, aan welke het Vaderland al deszelfs roem verschuldigd is.

En ieder zal zich bevligen, voor de gelukkige herstelling der Doorluchtige Moeder en den toekomstenden roem van den jeugdigen Vorstelijken Telg, zijne gebeden ten Hemel op te zenden.

— H. H. K. H. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden zijn den 9 dezer, met Hougdenzelver kinderen, op het lustslot Sans-Souci, nabij Berlijn, aangekomen.

's GRAVENHAGE 14 September. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de centrale Afdeling verslag gedaan op het ontwerp betrekkelijk het speciaal fonds der gevangenis. — De beraadslagingen over dat ontwerp zijn bepaald op aanstaanden maandag, des morgens ten 11 ure.

De Commissie tot de verzoekschriften heeft, bij auonde van de Heeren Boreel van Hogeländen, Brouwer, Menso, Scheers van Harencarspel en van Panhuys, verslag gedaan op een aantal in hare handen gestelde stukken, betrekking hebbende, onderanderen, 1o, tot de voorgestelde wet tot heffing eener belasting op de inkomsten, enz., waartegen bezwaren worden angebragt: door den baron van Nagell tot Wisch, grondeigenaar in Gelderland; van korenmolenaars te Haarlem, van jonkh. van der Straten, lid van de Ridderchap der provincie Zeeland, die tevens finantie be- denkingen en opmerkingen mededeelt; van eigenaars van vaste panden binnen de stad Rotterdam; van H. Engels, grondeigenaar te Ootmarssum, provincie Overijssel; van meer dan honderd bekleemde meijers van landerijen in de Provincie Groningen, en van N. Senten, particulier, te Nijmegen; — 2o, tot de finantie gesteldheid des lands, als van C. van der Tuuk, te Haarlem, die zijne beschouwingen inlevert, vooral betrekkelijk de huurwaarde der gebouwde eigendommen volgens het kadaster; — 3o, tot het aanhangig ontwerp van wet op het regt van zegel, als van J. G. A. Verhoeff, notaris te Alkmaar; — 4o, tot des accijns op den turf, waartegen bezwaren worden ingebragt door verzeeners te Giethoorn, provincie Overijssel; — 5o, tot de toepassing van de wet op het personeel van 24 April 1843, betrekkelijk de haardsteden, enz., waarontrent logementhouders van Amsterdam hunne klagen doen kennen, — en 6o, tot de aanhangige voordragt, wegens de opheffing van zes provinciale gerechtshoven, waartegen bezwaren worden ontwikkeld door de Gedeputeerde Staten der Provincie Zeeland en den Raad der stad Assen. — Al deze verzoekschriften zullen ter griffie worden nedergelegd.

Nog wordt verslag gedaan op een verzoekschrift van D. G. van Huls, expeditie en commissionair te Lobith, prov. Gelderland, die zijne bezwaren kenbaar maakt wegens eene resolutie van Z. Exc. der Minister van finantien, volgens welke ook van die hoeveelheden steenkolen, welke verificatie ter losplaats minder mochten zijn bevonden dan bij den invoer was aangegeven, de accijns zou moeten geheven worden op den borg verhaald. Hij verzoekt dat onderzocht worde of die beschikking op eene wettelijke bepaling gegrond zij. — Nopens dit verzoekschrift wordt overgegaan tot de orde van den dag.

De Vergadering wordt tot morgen ochtend ten elf ure gescheiden.

— Volgens een Fransch dagblad, zou eene treurige omstandigheid, de finantie omstandigheden van het Hollandsche gouvernement thans zeer verergeren. In deszelfs begrotingen van het budget voor het aanstaande jaar, zou het gerekend hebben op de plaatsing van alle partijen koffij, welke de Handelsmaatschappij moest verkoopen, maar tegen alle verwachting, is zulks, hetzij bij openbare veiling hetzij uit de hand onmogelijk geweest, en nu ondervindt men hierdoor eene misrekening van acht mil- lioen.

Dit deficit zal welligt het ministerie noodzaken eene nieuwe leening aan te gaan, niet met de Handelsmaatschappij, welker kapitalen reeds door de behoeften van den staat verzwolgen zijn, maar met de bank, welker statuten aan het gouvernement zul-

len toestaan, haar de acht millioen der onverkochte koffij tegen vier vijfde of drie vierde der waarde in bewaring te laten.

Het nieuwe ministerie van finantien, hoewel met de beste bedoelingen beziel, zal zich moeijelijk uit de talrijke verlegenheden redden, waarin de toestand van de Hollandsche schatkist hetzelfde brengt. (Journal de Brus.)

Uit het Algemeen verslag der Centrale Afdeling nopens de tweejarige staatsbegroting ontleent men het volgende:

(Vervolg van het vorig nummer.)

De meerderheid heeft verklaard bij haar gevoelen te volharden, dat de voordeelen aan de betrekking van ontvanger generaal der loterij verknocht, in aanmerking genomen den toestand van 's Lands geldmiddelen, als veel te overdreven zijn te beschouwen.

Bij de steeds verminderde belangrijkheid der domeinen, waarvan de overgelegde staat ten bewijze strekt, wenscht men, dat het bij de Regering in ernstige overweging moge genomen worden, om de betrekking van agenten successievelijk af te schaffen. Tot meerderen aandrang heeft men opgemerkt, dat de kosten van administratie in geene verhouding staan tot de waarde van onverkochte domeinen.

Hoofdstuk X. De leden hebben algemeen verklaard, met genoegen te hebben bespeurd dat de Regering gevolg gevende aan den wensch der Staten Generaal, eene poging heeft aangewend, om op de uitgaven voor het Departement van oorlog aanzienlijke bezuinigingen tot stand te brengen. De groote meerderheid wilde dan ook gaarne toestemmen, dat zij de verkregen uitkomsten voor belangrijk houdt, en dat, ten gevolge van de wijzigingen, welke de aanvankelijk ingediende begroting heeft ondergaan, vele van de daartegen ingebrachte en in het voorloopig verslag opgenomen bedenkingen zijn komen te vervallen. Die meerderheid had ook met welgevallen opgemerkt, dat bij dit departement op eene stelselmatige wijze en naar vaste beginselen is bezuinigd; zij zou wenschen dat op den ingeslagen weg verder mogt worden voortgegaan, en dat het voorbeeld bij dit departement gegeven, ook bij de overige departementen gevolgd mogt worden.

Desniettemin heeft de aard der tot stand gebrachte of voorbereide besparingen aan vele leden stof tot gewigtige bedenkingen gegeven. Men achtte toch bedenkelijk, dat die besparingen voor zulk een groot gedeelte alleen het personeel hebben getroffen; terwijl het beginsel, om in vredetijd zoo vele officieren in de kracht van hun leven op pensioen te stellen, liever dan hen tijdelijk op non-activiteit te brengen, ten einde ze bij voorkomende vacatures weder te doen invallen, ook door vele leden met nadruk is bestreden. Die leden meenden dat aan de nitvallende officieren een wachtgeld zou behooren te worden toegekend, tot dat de gelegenheid, om weder geplaatst te worden, zich voor hen zou opdoen.

Eindelijk werd ook door vele leden het gevoelen aan den dag gelegd, dat het materiel van de genie en artillerie veel te kostbaar en voor de behoeften van eenen kleinen staat te uitgebreid is, terwijl men daarbij niet uit het oog verloren wilde hebben, dat er steeds eene overhelling bestaat, om de uitgaven wegens die onderwerpen meer en meer op te voeren, waartegen mitsdien van de zijde van het hoofdbestuur met kracht behoort ge- waakt te worden.

Overigens heeft men bij het laatste onderzoek in de Afdelingen op nieuw aangedrongen op de regeling en afdoening van onderscheiden zaken, welke men achtte in regtstreeksch verband te staan met de begroting, zoo als de zaak betrekkelijk het aandeel dat Luxemburg in de nationale schuld behoort te dragen, die rakende de domeinen van prins Frederik der Nederlanden, de verevening der betaalde som aan de Agnaten van het Huis van Nassau en de regularisatie van de uitgaven op den

bekenden staat Boverheid. Men verklaarde niet te begrijpen, waarom de regeling dezer aangelegden al telkens werd verschoven, en meende dat het reeds meer dan tijd is dat aan de vroege gedane uitsprekingen dienaangaande door de Regering gevolg worde gegeven. Ook op de zaak der pensioenen is men teruggekomen; bij welke gelegenheid onderscheiden leden de vrees hebben gewilt, waarvoor zij in het antwoord op dit punt aanleiding hadden gevonden, dat de wettelijke regeling van het onderwerp der pensioenen onbepaald zou worden uitgesteld, hetgene in geenen deele strooken zou met de veelmaals gebleken wijze van denken van de meerderheid der Staten General. En wat de toepassing van het besluit van 20 Augustus 1842 aanbelangt, zou had men wel met genoeg vernomen, dat daarmede bij onderscheidene departementen een aanvang is gemaakt, doch was men vrij algemeen van oordeel dat de uitkomsten, welke daardoor verkregen zijn, als niet voldoende zijn aan te merken, en wenscht men derhalve dat de toepassing meer algemeen en met de meeste gestreugheid moge plaats hebben.

Er is voorts door de groote meerderheid wederom aangedrongen op eene meer volledige openlegging van den toestand van 's Lands finantien.

Enige leden hebben gevraagd, of er geene maatregelen zouden behooren genomen te worden tot opheffing van de moeilijkheden, welke in de toepassing van de instructie der Rekenkamer schijnen ondervonden te worden, en welker voortdurend bestaan eene oorzaak zou kunnen worden van gestadige botsingen tusschen de Regering en dat Collegie. Men wenscht hierop de aandacht der Regering gevestigd te hebben, en vermeent in bedenking te moeten geven, of niet eene zoogenaamde rekenwet het geschikte middel zou zijn om alle moeilijkheden voor het vervolg te doen ophouden.

Omtrent het vierde hoofdstuk heeft de groote meerderheid onderanderen verklaard, met leedwezen te hebben ontwaard, dat bij de Regering het denkbeeld is ontstaan om in de provincien Noord-Brabant en Limburg, mitsgaders in het 4 en 5 district van Zeeland, het corps maréchaussée af te schaffen en door gerechtsdienaren te doen vervangen. Men vreest dat daardoor een zeer gevoelige slag aan het politiewezen in die provincien zal worden aangebragt, en de veiligheid der personen en goederen daardoor in de waagschaal zal worden gesteld.

Ten aanzien van de begrooting van het departement van binnenlandsche zaken, in het algemeen, is weder de opmerking gemaakt, dat het te bejammeren is, dat men niet tot eene meer eenvoudige organisatie van het departement heeft kunnen geraken, ten gevolge waarvan, met minder centralisatie, meer bezuiniging had kunnen worden verkregen. Men meende dat op dit hoofdstuk nog aanzienlijke besparingen zouden kunnen worden daargesteld, en beriep zich ten dien opzichte op de kosten van het bestuur in de provincien, waarvan de groote ongelijkheid, naar het gevoelen van sommigen, het sprekendst bewijs levert dat de administratie in sommige gewesten te kostbaar is ingerigt. Bepaaldelijk bleef de meerderheid van gevoelen, dat de administratie der opperhoutvesterij op eene veel eenvoudiger en minder kostbaren voet behoort te worden ingerigt. Overigens blijft de meerderheid der leden van gevoelen, dat, indien in sommige provincien het behoud van districts commissarissen wenschelijk wordt geoordeeld, de bezoldiging dezer ambtenaren uitsluitend ten laste der provincien behoort te worden gebragt.

Ook het antwoord der Regering op de bedenkingen opens de akademie te Delft heeft de groote meerderheid in geenen deele bevredigd. Die meerderheid toch bleef van gevoelen, dat voorzede akademie niet anders kan beschouwd worden dan als eene Rijks instelling, uit aanmerking eenedeels, dat zij door den Minister van Binnenlandsche Zaken beheerd wordt, en dat aan het hoofd daarvan personen geplaatst zijn, die voor andere betrekkingen uit 's Rijks kas bezoldigd worden; ander-

deels, om dat de akademie te Delft de eerste maal een Rijks-fonds en voor een gedeelte de bijdragen uit de oud-indische guldenniddelen, dus uit 's Lands penningen wordt bekostigd. Die meerderheid meende dienotvolgens, dat de akademie te Delft als geheel gelijksoortige instelling niet beschouwd mag worden met de akademie te Breda, welke maritiem instaat te Medemblik, onzigtloos den halve met nadruk aandringen, dat de kosten van de akademie, zoowel als de inkomsten, bij de wet geregeld en bestemd zullen worden.

Veel leden hebben hunne verwondering toekennend gegeven, dat de post voor Amortisatie van schuld voor memorie is gebragt, terwijl men nogtans voor amortisatie gerekend en uit dien hoofde den post wegens renten van de schuldbekentenis van het Amortisatie Syndicaat 1841 het jaar 1845 tegen een verlaagd cijfer heeft uitgetrokken. Men oordeelde dat of het volle rentebedrag in uitgave moest gebragt worden, of de voor de rentevermindering benoodigde aflossings som op het artikel wegens amortisatie van schuld uitgetrokken moet worden. Overigens hebben sommige leden opgemerkt, dat het verlaagd cijfer wegens rentebedrag nimmer als bewijs behoort te worden opgevat, dat zij met de aflossing zelve genoegzaam genomen.

Onder ref. tie aan den wen ch, bij het voorloopig verslag omtrent de voordragt tot aangeleging van 's Rijks openbare schuld aan de Regering, kenbaar gemaakt, heeft men weder bij deze gelegenheid aangedrongen op eene meer gemakkelijke verkrijgbaarstelling van de schatkistbiljetten in al de provincien des Rijks.

De wijze waarop de renten van de Belgische inschrijvingen thans alleen in mindering zijn gebragt van het totaal van dit hoofdstuk, werd door vele leden voor minder regelmatig gehouden, die van gevoelen waren dat er geen aftrek behoorde plaats te hebben, maar het rentebedrag als Rijks inkomst in de begrooting der middelen behoort te worden opgenomen.

Hoofdstuk IX, B. De groote meerderheid der leden is niet overtuigd geworden, dat hare vroeger geopperde bedenking, ten aanzien van de kostbaarheid der administratie van het departement van finantien, ongegrond zou zijn.

Het is mede niet onopgemerkt gebleven, dat de kosten van administratie der publieke schatkist steeds hooger klimmen. In 1841 namelijk, hebben zij bedragen f 90,000, in 1842 f 108,000, thans wordt daarvoor uitgetrokken f 120,500.

Tewijl men zich niet bedwizen herinnerd heeft dat aan eene vroeger gedane uitspreking, om voor de verhoogde opeenten en vermeerdering van belastingen geen perceptie loon toe te staan, slechts gedeeltelijk gevolg is gegeven, koestert men het vertrouwen, dat zulks thans het geval niet zal wezen met opzigt tot de belofte, op pag. 64 der memorie van beantwoording uitgedrukt.

Advertentien.

Uit de hand te Koop.

Drie HUIZEN en ERVEN, met TUINEN, BOUW- en WEILANDEN, alles bij en aan elkander gelegen, voornamelijk het dorp *Boxmeer*, kadastraal bekend in Sectie B. N°. 908, 909, 915, 916, 917, 919, 1130 en 1131, te zamen ter grootte van 1 Bunder 82 Roeden 85 Ellen, welke Guederen voor alle Neringen zeer geschikt en in het beste gedeelte van het dorp gelegen, nagelaten zijn door wijlen de Wed. PETER ANTOON VAN BECKUM. Te bevragen bij M. AERTS in de Olijmolen te *Boxmeer* en bij A. D. DODEMONT, te 's Hertogenbosch. ZEGT HET FOORT.

Aanbesteding.

Op Donderdag den 5 October 1843, des voormiddags ten elf ure, zal door het R. G. Kerkbestuur te *Ravenstein* onder nadere goedkeuring van H. H. Gedeputeerde Staten, der Provincie Noord-Brabant, ten huize van L. BERBEN, publiek worden Aanbesteed. Het doen van eenige VERANDERINGEN, VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan de PASTORIJ der R. C. Gemeente te RAVENSTEIN. Het BESTEK en VOORWAARDEN zal ter lezing liggen, bij L. BERBEN in de Keurvorst van de Palts, en daags te voren de noodige aanvordering worden gedaan, zullende intusschen nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den WelEerwaarden Heer PASTOOR te *Ravenstein*.

NEDERLANDSCH BEGRAFENIS FONDS TOT NUT VAN 'ALGEMEEN.
Niet de *Weldadigheid* (zo als in eene advertentie in dit dagblad van den 14 dezer no. 108) geplaatst van iemand die bij het afsterven van zijn kind, binnen een uur tijds met het Noord-Brabandsch Begravenis-Fonds tot Algemeen Welzijn twintig gulden ontving; waarvoor hij slechts dertig cents betaald had, en niet meer dan 2 cent per week gecontributeerd zoude hebben, hetgeen voorzeker een goede berekening is; daar dat fonds eerst den 8 Maart II. is opgericht, dus nog slechts 26 weken bestaat, en volgens die opgave, voor dat kind reeds 60 weken moest gefournéerd zijn) maar wel de Pligtvervulling en Soliditeit maakt de ondergetekende bij deze bekend van bovengenoemd fonds gevestigd te Rotterdam onder Directie van de Heeren J. T. MOORMANS en H. W. LAURENTIUS; want bij het overlijden van haren Eehelgenoot CORNELIUS VAN GILSCH werden aan haar, bij overlegging der bewijsstukken, dadelijk de begravenis-gelden ten bedrage eener som van ZEVEN EN NEGENTIG GULDEN VIJFTIG CENTS uitbetaald; zoudat zij, zoowel als vele anderen die te dezer stede het geuoit van dit fonds hebben ondervonden, zich verplicht acht hiermede hare openlijke hulde, ter aanbeveling van hetzelfde toe te brengen.
s Hertogenbosch 14 September 1843.
Ma. VAN DER HEIJDEN.
Wed. C. VAN GILSCH.

Nieuwe Bergsche Anjovis, f 1,25 per 100, bij G. GERRITSEN in de Koperstraat te 's Bosch.

Er wordt gevraagd in eene der Steden van de Provincie Noord-Brabant, in eene ZEEZIEDERIJ, eene bekwame MEESTERKNECHT, van de R. C. Godsdienst en van goede getuigschriften voorzien. Men adressere zich mede franco brieven onder Letter V. aan den Boekhandelaar D. A. A. DE ROOIJ te 's Bosch.

ALGEMEENE POSTWAGEN-ONDERNEMING van GEND en LOOS.

De Ondernemers hebbende eer te berigten, dat zij de DIRECTIE van het Kanton hunner DILIGENCES te 's Hertogenbosch, in het Oud-Keizershof, hebben opgedragen aan Mevrouw C. LAFFERTÉE, en bevelen zich aan in het voortdurend vertrouwen van het Publiek.

Burgemeester en Assessoren der Gemeente *Appeltern*, herinneren bij deze, aan Kooplieden en belanghebbenden, dat de NIEUWE JAARMARKTEN te *Maasbommel*, vastgesteld op den 1. Dingsdag in October, (den 1 Dingsdag na den 1 November en op den 2 Dingsdag in April, voor de eerstemaal vrij van Markt- of Plaatsgeld, zullen kunnen bezocht worden; terwijl voor de aanstaande Octobermarkt worden uitgelofd de volgende premien: f 10. » aan hem, die de meeste Paarden ter Markt brengt, f 10. » aan hem, die de meeste Paarden koopt; f 10. » aan hem, die het meeste Rundvee ter Markt brengt, en f 10. » aan hem, die het meeste Rundvee koopt; welke premien, aarstonds na afloop der Markt, en na gedaan onderzoek, door of van wege het Gemeentebestuur, aan de regtgebbenden, willen worden uitbetaald; zullende echter de ingezetenen van *Maasbommel*, onder die premie trekkende personen niet begrepen zijn.
Appeltern, den 18 September.
Burgemeester en Assessoren voornoemd
R. VAN HASSELT Vt.

BEURS VAN AMSTYRDAM.
Eeden Zaterdag 16 September 4 1/2 Ure.
W. 8. 2 1/2 pCt. 53 1/2, 1/2. Ditto 5 pCt. 100 1/2, 1/2. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/2, 1/2. Handels. 132 1/2. O. I. S. pCt. 99 1/2, 1/2. Ard. 85 1/2, 1/2. 17 1/2. Ditto 3 pCt. 26 1/2. Por. te L. 2 1/2 pCt. 44 1/2. Oude Reusen 107. Ditto 4 pCt. 90 1/2. Brasiliën 100 p. St. 76 1/2. Mexik. 34 1/2, 1/2.
Ter Drukk. van D. A. A. DE ROOIJ, te 's Bosch.